

MŪSŲ LIETUVA

NR. 21 (1399) XXVII. 1975 M. GEGUŽĖ - MAIO 22 D. 1,00 kruzeiras
R. Juatindiba, 20 (28) Caixa Postal 4421 - 01000 São Paulo, SP. Tel. 273-0338

LENKAI GINA PABALTIJO VALSTYBES

Chicago. — Chicagoje leidžiamas savaitraštis "Polonia" bal. 13 išidėjo išspausdintą K. Lukomskio vedamąjį, kuriame kritikuoja Valstybės departamento linkimą į nuolaidas Pabaltijo kraštų klausimu. Pabrėžia, kad ta Europos Saugumo konferencija nieko gero iki šio nedavė ir nėra reikalo daryti aukų jos labui. Vakarų valstybės pareikalavo informacijų, idėjų ir žmonių judėjimo laisvės, bet Sovietų Sąjunga šiose srityse laisvės neteikia ir neteiks. Rusija iš konferencijos tesiekia pripažinti dabartines sienas.

Kissingeris bijo, kad konferencijos nesėkmė gali ardyti "detente". Tas baiminimasis sulaiko Valstybės departamentą nuo ryžtingesnės akcijos, o Sovietų Sąjunga tuo naudodamasi sutorpedavo taikos pastangas Viduriniuose Rytuose, prisideda prie Kambo-

dijos ir Vietnamo žlugimo ir dabar plečia įtaką Portugalijoje.

Dėlto lenkų laikraštis džiaugiasi, kad blėsta Kissingerio autoritetas. Pasako, kad remia Derwinskio pasiūlytą rezoliuciją Kongrese ir baigia: "Norime užtikrinti savo bičiulius lietuvius, latvius ir estus, kad Polonia pilnai solidarizuoja jų pozicijai ginti savo tautų laisvę, ir kad jie gali pilnai pasitikėti mūsų rodomu su pratimu ir parama. Pabaltijo kraštų laisvės gynimas yra ir lenkų tautos laisvės gynimas".

"DZIENNIK ZWIĄZKOWY", cicagoje leidžiamas lenkų laikraštis, taip pat išėjo ginti Lietuvos, Latvijos ir Estijos nuo galimų Valstybės Departamento užmačių. Antraštė pirmajame puslapyje skelbė: "Lenkų kongresas gina Baltijos tautas". Kongreso pirm. A. Mazewskis pakartojo ankstesnius pareiškimus, kad Amerika ir laisvasis pasaulis neturi pripažinti jėga bei smurtu įvykdyto Lietuvos, Latvijos ir Estijos įjungimo Sovietų Sąjungon. Šiuo klausimu jis yra parašęs laišku senatoriams ir kongresininkams. Skaitytojams jis primena kongresininko E. Derwinskio rezoliuciją nr. 165 ir ragina lenkus ginti baltiečių reikalus. Oficialų savo pažadą, remiantį lietuvių užimtą poziciją, A. Mazewskis yra įteikęs PLB valdybos pirm. Br. Nainiui.

Tik dabar atsirado spalvota televizija

Vilnius. — Nuo vasario 26 ok. Lietuvos televizija pradėjo rodyti spalvotą laidą. Yra dar daug problemų, pvz. spalvotą televizija ne visur Lietuvoje matoma, tik didžiuosiuose miestuose, kur yra retransliatoriai. Klaipėdoje spalvotoji programa matoma blogai, vaizdas ateina iškraipytas. Kiek valandų per savaitę duodama spalvota programa, dar neaišku.

Airiai ir anglai meldėsi už taiką

BELFASTAS. — Canterbury arkivyskupas Donald Coggan, anglikonų Bažnyčios galva, airius katalikus ir anglius protestantus trumpam laikui nuraminno ir sujungė bendrai maldai, kad šiaurės Airijoje būtų taika ir ramybė. Atvykęs į Belfastą pėsčias ėjo iš vieno sektoriaus, kur gyvena airiai, į anglų rajoną, perėjo policijos saugojamas barikadas į "niekeno zoną" ir su būriu katalikių moterų įėjo į protestantų šv. Luko bažnyčią. Pradžioje policija moterų nenorėjo įleisti, bet arkivyskupas liepė praleisti. Bažnyčioje greitomis buvo suorganizuotos pamaldos, kad šiame neramiame kampely liautųsi teroras ir žmonių žudymas.

Komunistų laimėjimai sudaro rūpesčių ir sovietams

Nenori, kad sugriūtų "detente"
ir iširtų viršūnių konferencija

Įvykiai Vietname ir Kambodijoje turi įtakos ir Kremliaus politikams ėjimams, rodantiems, kad sovietai suinteresuoti ir nori apsaugoti santykių atšilimą. Pirmas pastebimas ženklas: Portugalijos komunistams buvo pasiūlyta, kad jie savo žingsnius sulėtintų, nesiskubintų per daug greitai užimti Lisabonos. Tokių instrukcijų gavo portugalų komunistų delegacija, neseniai lankiusi Maskvą, atvykusi diskutuoti ir informuoti Kremlių apie naujus laimėjimus šiame vakariniame NATO sparne.

Pietų Vietnamo staigūs pasitraukimai supurtė ne tik Washingtoną, bet ir Kremlių. Maskva bijo, kad galimos masinės žudynės Amerikoje išsaus stiprią reakciją, pažadins "snaudžiantį žvėrį" ir to rezultatas — pikta antisovietinė banga. Tai sugrius "detente", ko Kremlius kaip tik bijo.

Sovietų sulaikymas išibėgusių Portugalijos komunistų aiški narna noru būtinai dar šiais metais sukviesti Europos viršūnių konferencija, kuri turėtų pripažinti sovietų imperijos hegemoniją Rytų Europoje. Jeigu Portugalija kristų į komunistų orbitą, apie konferenciją reikėtų nustoti svajoti.

Dar pastebimas sovietų prilaikymas ir radikalių palestiniečių, kad tie savo veiksmais Izraelio pasieny neišsuktų naujo karo Vid. Rytuose, kur būtų pavojus išimaišyti ir didžiosioms jėgoms. Iš to visko labai aišku, kad sovietai labai suinteresuoti atlyžimu ir išvengti bet kokios rizikos tiesioginiai susidurti su Amerika. Fordo sunkiausios pareigos yra išvengti naujų pralaimėjimų dabartinio atlyžimo rėmuose. Toji problema pati sunkiausia, kokią turėjo Amerikos prezidentas po II pasaulinio karo.

Nėra to blogio, kuris neišeitų į gera

Nuo paties prezidento žemyn visi sutinka, kad Jungtinės Amerikos valstybės nūdien pergyvena sutemas. Net atrodo, kad jei taip tęsis toliau, jų balsas tarptautinėje politikoje nebus daug stipresnis kaip kaimynės Kanados.

Vienintelė paguoda šioje tamsioje situacijoje yra tai, kad JAV nuosmūkis buvo nemaža staigmena ne tik jos draugams, bet ir... priešams. Kaip charakteringą smulkmeną čia galima būtų paminėti Raudonosios Kinijos pareigūnų susirūpinimą padėtimi Portugalijoje ir jų privačius įtaigojimus, kad JAV ir NATO turėtų kaip nors "sutvarkyti" Maskvos šalininkus tame krašte. O pati Maskva iš išibėgėjimo vis dar kalba apie Europos Saugumo konferenciją, kurios tikslas yra legalizuoti dabartinę būklę, o ne sudaryti pretekstą tolimesniam veržimuisi į Vakarų. Kitaip sakant, sovietų politika turėjo daugiau defenzyvinį pobūdį negu ofenzyvinį. Pasutiniū dienu įvykiai buvo netikėti ir Kremliaus polit-

biūrai, kurio nariai, kaip ir visi seni žmonės, nori daugiau ramybės negu naujų galvosūkių.

Ne visai blogos žinios ateina ir iš arabų pasaulio. Egipto nutarimas atidaryti Suezio kanalą, nelaukiant tolimesnio Izraelio pasitraukimo Sinajaus dykumoje, kalba už tai, kad Egiptas ir kiti arabų kraštai nesiveržia į šventąjį karą. Arabai taip pat suprato, kad jų gerbūvis daugiau priklauso nuo JAV gerovės negu nuo ko nors kito.

Žodžiu, ir tamsoje gali įžiūrėti vilties žiburėlių. Blogiau, kad visokie nuotaikų ir politikos pasikeitimai didžiuose centruose dažnai reiškia pražūtį ar bent neapsakomą vargą kitom tautom.
Vyt. Meškauskas

VILA ANASTACIO

Mokyklos Globėjų Būrelio narių ir visų prijauciančių labai svarbus SUSIRINKIMAS gegužės 25 d. 15 val.

AUSTRALIJOS LATVIAI IR LIETUVIAI

Pokalbis su kun. S. Gaideliu

Kai dabar rašoma apie Australiją su kartėliu dėl šios šalies valdžios žmonių blogo elgesio — Pabaltijo tautų okupacijos pripažinimo — lietuviai jėzuitai Chicagoje iš to labai tolimo žemyno sulaukė seniai laukiamo svečio — kun. Stasio Gaidelio, SJ, su įdomiom žiniom.

Kun. St. Gaidelis yra gimęs ir augęs Latvijoje gyvenusių lietuvių šeimoje. Savo gyvenimo vairą 1935.VII.17 pakreipė Dievo tarnybai Jėzaus draugijoje, — įstojo į jėzuitus. Naujokyną atliko ir filosofiją bei teologiją studijavo Lenkijoje ir Vokietijoje. Kunigu išvestas 1944.VII.2 Rygoje. Karo audros nublokštas Vokietijon, iš kur su lietuviais ir latviais 1950 m. išplaukė Australiją išskleidė iki dabartinių latvių ir lietuvių pastoracijoje daug pagelbėjo ir lietuviams jėzuitams. Nuo "Laiškų Lietuviams" leidimo pradžios kun. St. Gaidelis yra šio žurnalo platintojas, prenumeratų persiuntėjas, galiojantis.

1965 m. kun. Jonas Borevičius buvo pakviestas Australijon lietuviams vesti misiją. Tomis misijom daugiausia pagelbėjo kun. Stasys Gaidelis. Jis jas planavo, reklamavo. A. a. kun. Jono Bruzikui vadovaujant ir lietuviams jėzuitams kuriantis Urugvajuje ir Brazilijoje, jis rinko iš kilniaširdžių lietuvių aukų ir labai gausiai parėmė šventovės ir vienuolyno statybą Urugvajuje ir įsikūrimą Brazilijoje.

Pasirašęs keletą klausimų, pabėdžiau į kun. Stasio Gaidelio duris Chicagoje. Jis maloniai sutiko atsakyti apie Australijos lietuvius, latvius ir kitus reikalus.

— Kiek latvių katalikų ir evangelikų Australijon nuplukdė pokarinės emigracijos bangos?

— Apie 25,000 žmonių, iš jų 2000 katalikų.

— Pirmoje eilėje dirbate latvių katalikų pastoracinį darbą, bet tenka pagelbėti ir lietuviams?

— Nuo atvykimo iki 1968 m. buvau Newcastelio ir Brisbanės lietuvių kapelionas, Newcastelio Vytauto Mačernio ateitininkų kuopos kapelionas, Tebesu Maldos Apaštalavimo sąjūdžio direktorius. Rašau M. A. intencijų paaiškinimų straipsnelius "Tėviškėms Aidams" ir "Mūsų Pastogei".

— Kokios latvių organizacijos veikia Australijoje?

— Yra studentų, inteligentų sąjunga "Gintaras" (kaip mūsų ateitininkai), jie priklauso Pax Romana pasaulinei organizacijai. Be to veikia Latvių Katalikų bendruomenė, Katalikų Moterų draugija, Latvių Katalikų jaunimo kuopos ir Maldos Apaštalavimas. Pastarojo karo veteranų organizacija — "Daugūvos Vanagai". Didesniuose latvių telkiniuose veikia Informacijos biurai ir Pabaltiečių laisvinimo komitetas.

— Gal latviai atsparesni prieš nutautimą, jaunimo mišrios vedybos ir t. t.?

— Melbourno ir Adelaidės universitetuose dėstoma latvių kalba. Veikia šeštadieninės mokyklos. Tik per dešimtį metų mišriomis vedybomis latviai prarado 1000 mergaičių...

— Kolda Australijos latvių socialinė ir materialinė padėtis? Ar jau yra ir milijonierių?

— Aukščiausiai yra iškilusi "Latvian Bakery" — latviškos duonos fabrikas. Jų duoną jau valgo ne vien australiečiai, bet ir Indonezijos bei kitų artimesnių kraštų gyventojai. Labai stiprūs materialinių atžvilgių yra inžinieriai ir advokatai, turi savo draugijas ir centrus. Gau-

Kun. S. Gaidelis, SJ, svečias iš Australijos

sius pinigus žeriasi ir grybų augintojai.

— Kiek ir kokių laikraščių latviai turi Australijoje?

— Tik vieną savaitinį laikraštį "Australijos Latvietis", kuris apima ir patenkina visų latvių poreikius, pradedant religija ir baigiant peštynėmis... Jų laikraštis yra labai gerai tvarkomas, redaguojamas ir materialiai gerai laikosi.

— Kokiais charakterio bruožais latviai skiriasi nuo lietuvių?

Lenkija

DARIAUS IR GIRENO žuvimo aikštelė Soldino miške buvo sutvarkyta ja aplankiusios JAV lietuvių Bronės Lukoševičienės iniciatyva. Grįžusi į Richmond Hill, N.Y., ji surinko 313 dolerių ir juos pasiuntė Lenkijon. Buvo planuota restauruoti Petuvišką koplytelę, bet teko pastatyti naują, nes senosios jau negalėjo išgelbėti restauracija. Atnaujinti pavyko tik kryžių. Pati aikštelė buvo aptverta ir pagražinta. Dabar ji lankytojams vėl liudys, kad lietuviai nėra užmiršę savo didvyrių brangaus atminimo.

VATIKANO MUZEJUS įsigijo du dail. Adomo Galdiko didelius darbus — aliejaus technika sukurtą lietuvišką koplytelę kapinaitėse ir vieną temperos abstraktą. Kūriniai įsigyti Putname, Conn., ir Romon pasiųsti iš Bostono aerodromo. Jie yra pirmieji lietuvių dailininko paveikslai garsiajame Vatikano muzėjuje.

OSKARO MILAŠIAUS vardu birželio 1 d. Fontainebleau mieste, Prancūzijoje, bus pavadinta viena aikštė. Iškilmėje dalyvaus Milašiaus Bičiulių Draugija, kurios dėka buvo gautas miesto vadovybės sutikimas įamžinti poeto atminimui. V. Milašius yra palaidotas netoli tos aikštės esančiose kapinėse.

— Nesklandumų pasitaiko ir latvių bendruomenėje. Vis tik 24 metus praleidęs tarp latvių ir lietuvių Australijoje, turiu pripažinti, kad latviai savo pienesnes problemas sprendžia už lietuvius švelniau. Tai patvirtina ir jų leidžiamas vienintelis laikraštis visiems dvidešimt penkiems tūkstančiams.

— Mūsų tautų nepriklausomybės laikais ir stovyklose kaip pastebėjo, kad latviai ir lietuvius žvelgia iš "aukšto", ar pastebėjote tokių reiškinį?

— Anksčiau taip buvo, ypač evangelikai, vokiečių kilmės miestiečiai jautėsi aukštesnio lygio žmonėmis už lietuvius ir latvius katalikus. Bet dabar, atrodo, abiejų bendra nepriklausomybės praradimo nelaimė ir ekumeninis sąjūdis latviuose tą išdidumo dvasią baigia išblėsinėti.

— Kiek latvių ir lietuvių įsikūrė Naujoje Zelandijoje? Kaip jie ten gyvena?

— Lietuvių Naujoje Zelandijoje yra apie 200, latvių apie 500. Naujojoje Zelandijoje beveik nėra industrijos. Todėl ir mūsų laikais daugiausia įsikūrė žemės ūkiuose, dalis miestuose, įstaigų raštinėse ir t. t. Ten bendras gyvenimo lygis žemesnis, negu Australijoje. Organizaciniu atžvilgiu seką australiečių pavyzdį.

Padėkojęs garbingajam svečiui už pokalbį, palinkėjau gražiai praleisti dienas Amerikoje ir sėkmingos kelionės atgai.

Br. Petras Kleintotas, SJ

— Amerikos Lietuvių Romos Katalikų Federacijos centro valdyba pasiskirstė pareigomis: dr. Juozas Meškauskas — pirmininkas, dr. Adolfas Damušis — vicepirmininkas ir atstovas Dainavos stovyklos reikalams, dr. Juozas Jerome — vicepirmininkas ir atstovas Lietuvos vyčiam. Roma Olšauskaitė — susirašinėjimų sekretorė, Pilypas Naruti — protokolų sekretorius, Juozas Paškus — izdininkas, Sgūlius Kuprys — jaunimo reikalams kun. Jonas Borevičius, SJ, dr. Jonas Glaudelis ir Pranas Povilaitis — nariai.

Sveicarija

PROF. DR. JUOZAS ERETAS gyvai dalyvauja lietuvių išeivijos gyvenime savo paskaitomis, straipsniais, knygomis. Įvairiomis progomis jis kalba ir rašo kitataučiams apie Lietuvą bei kitus Baltijos kraštus. Pastaruoju metu jis persikėlė į kitą butą. Naujasis jo adresas: J. Eretas, Oetlingerstr. 8, Basel, Switzerland.

Vengrijoje jau galima, kada bus galima Lietuvoje?

Budapestas. — Sausio 15 dieną Vengrijoje pradėjo oficialiai galioti nauji potvarkiai, liečią mokyklinio amžiaus jaunimo katechizaciją. Nauji potvarkiai, kurie buvo parengti bendradarbiaujant Vengrijos vyskupų konferencijai ir valdžios tarybai religijų reikalams, liečia katechizaciją bažnyčiose. Religijos dėstymas pradinėse mokyklose Vengrijoje vyksta pagal ankstesnius valdžios potvarkius. Pagal dabar atsiektą susitarimą, dvi valandas savaitėje bažnyčiose ir kitose kulto reikalams skirtose vietose bus leidžiama dėstyti religiją. Sekmadieniais religijos pamokos galės būti sujungtos su jaunimui skirtomis pamaldomis.

Religijos pamokų lankymas bažnyčiose yra laisvanoriškas. Dėstymas vyks atskiromis grupėmis, susidedančiomis iš 35-40 mokinių nuo 6 iki 10 metų ir virš 10 metų. Religijos dėstymui leidžiama naudotis visomis moderniomis mokslo priemonėmis: vadovėliais, skaidrėmis, filmais ir kt. Mokiniai negaus nei pažymių, nei charakteristikų. Dėl ne dalyvavimo pamokose nebus reikalaujama pasiteisinimo. Pamokų metu, panašiai kaip pamaldose, bus leidžiama bendrai melstis, giedoti religines giesmes ir užmegzti dialogą tarp kunigo ir mokinių. Vengrijos katalikų vyskupai ganytojiniame laiške iškelia su krašto valdžia pasiektą susitarimo vaikų katechizacijos klausimu didelę svarbą.

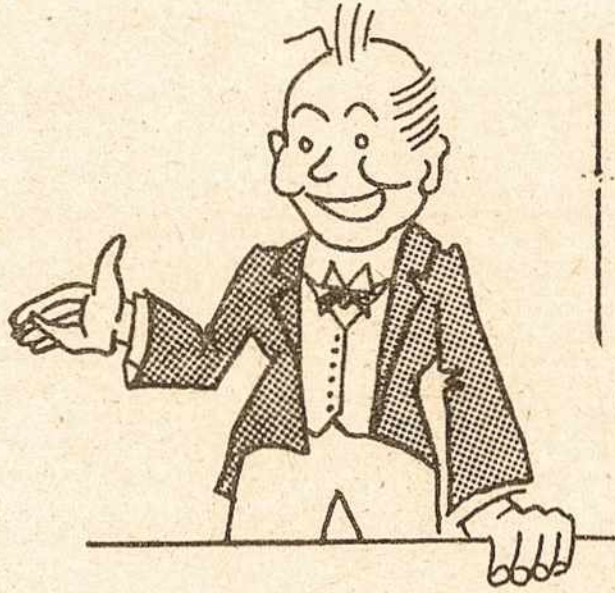
PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMO TREČIOJO KONGRESO REIKALU

TIK 7 MĖNESIAI LIGI III PL JAUNIMO KONGRESO!

LIETUVI, KONGRESO PASISEKIMAS TAVO RANKOSE!

LANKĖ TOLIMAS VIETAS

Darbo reikalais keliaudamas iki Porto Alegre, Jaunimo kongreso komiteto narys Jonas Lukoševičius aplankė Ponta Grossa, Paraná, palikdamas kolonijos vadovui Albertui Pileckiui finansų komisijos išleistas knygutes, o iš Porto Alegre, Svetislovo ir Aidos Vasiliauskų, parsivežė dar vieną tūkstantinę Kongreso vajui.

ATVYKSTA TRIO

Telefoniniu pranešimu iš Čikagos sužinota, kad lietuvių dainuojantis trio kelias po Pietų Ameriką liepos - rugpiūčio mėnesiais, São Paule koncertuodamos rugpiūčio 9 - 10 dienomis. Koncertų pelnas skiriamas Jaunimo kongresui, kaip ir pernai "Aušros" kvarteto pasirodymo. Meninį vietą siūnčia į Braziliją, Argentiją, Kolumbiją, Urugvajų ir Venecuėlą Pasaulio Lietuvių Bendruomenė.

PRADĖJO VAJŲ

Jaunimo kongreso finansinis vajas Šiaurės Amerikoje pradėtas atsišaukimu visuose laikraščiuose ir atskirais lapeliais gegužės 1 d. Norima surinkti 75.000 dol., kurių didesnė dalis bus skiriama kelionėms iš keliolikos kraštų paremti.

SUDARYTA NAKVYNIŲ KOMISIJA

Brazilijos JK komiteto valdyba, prieš mėnesį papildyta naujais nariais, posėdžiavo Jaunimo namuose gegužės 5, kreipdama ypatingą dėmesį į talką jau veikiančioms komisijoms. Susirinkime dalyvavo posėdžiui pirmininkavęs valdybos pirm. Arūnas Steponaitis; vicepirm. A. Bumbulis, Sąjungos pirmininkas: vicepirm. G. Bačelis; sekr. Alf.D. Petraitis; Kun. P. Daugintis, Kun. J. Šeškevičius, A. Sliesoraitis, kun. A. Saulaitis, ir svečiai J. Valavičienė, turizmo-transporto komisijos atstovė K. Valavičiūtė, P. Šukys.

Pirmoje posėdžio dalyje kiekvienas valdybos narys pasisakė, kokie šiuo metu jam atrodo svarbiausi reikalai, kokie valdybos uždaviniai. Čia paaiškėjo, kad valdyba talkins visoms komisijoms, jas pasikviesdama po dvi į posėdį: V 19 studijų savaitės ir parengimų komisija; sekančiame – turizmo-transporto ir finansų.

G. Bačelis pareiškė, kad valdybos pareiga bus orientuoti komisijas, parodyti joms kelią ir rūpintis, kad komisijose, kurioms duoti aiškūs uždaviniai, dalyvautų daugiau jaunimo. Kad JK ruošia sklandžiau vyktų, bus sudaryta chrono-

grama ir darbo planas, paremtas komisijų atliktais, atliekamais ir ateities darbais. Vienas Kongreso ruošos tikslų, parbrėžė valdybos vicepirmininkas, yra užauginti lietuvių visuomenei vadovų.

Valdyba nutarė gegužės 10 sukviešti nakvynių komisijos branduolį, į kurį ligi šiol sutiko įeiti Angelika Trubienė, Petras ir Roseli Bilevičiai, Silvania Aradzenkaitė, Vytautas Bacevičius. Savo gegužės 15 posėdyje komisija nutarė atspausti nakvynėms anketą, kurioje šeimos pažymėtų, kiek žmonių – jaunimo ar svečių – galėtų gruodžio 31 – sausio 9 į namus priimti.

AUSTRALIJA RUOŠIASI

Pereitą savaitę gautame laiške Australijos Lietuvių jaunimo sąjungos pirmininkas Vytautas Juška rašo, kad Australijoje jau veikia penki jaunimo sąjungos skyriai. Paskutinis įsisteigė Newcastle mieste. Kiti miestai yra: Sidney, Cambera, Adelaidė, Melbournas. V. Juškys per Velykas kalbėjo apie Kongreso ruošą Adelaidėje, dalyvavo apie 30 asmenų.

Australija ruošiasi atstovų rinkimams, o jų suvažiavimas po rinkimų įvyks Melbournas.

KIEK KAINUOS KELIONĖ?

PLB ruošiamas ekskursija iš Čikagos į Pietų Ameriką kongreso metu kainuos iš viso tik 570 dol., pagal išvykos ruošėjus. Šių 460 dol. yra už lėktuvą iki Buenos Aires ir iš São Paulo į Čikagą. 110 dol. pridėdama už kelionę iš Buenos Aires į São Paulį. Su kitomis kelionėmis išlaidomis kiekvienam JK dalyviui ir sveičiui iš Š. Amerikos kongresas kainuos apie 800 dol.

Brazilijos dalyviams ir svečiams kelionė į Argentiją ir atgal išeis apie 600 kr. (spėjama). Stovyklos mokestis ir kitos išlaidos kiekvienam jaunuoliui pakels kongreso išlaidas iki maždaug 1.000 kr.

Tautinių šokių šventė

Argentina tautinių šokių šventės ruošti neapsiima dėl finansinių sunkumų. Taip pat atsisakė Urugvajus. Taigi, tautinių šokių šventę rengia Brazilija. Programa ruošiamą daugiausia

BRAZILIJOS KRAŠTO FINANSŲ KOMISIJOS

svarbiausieji telefonai:

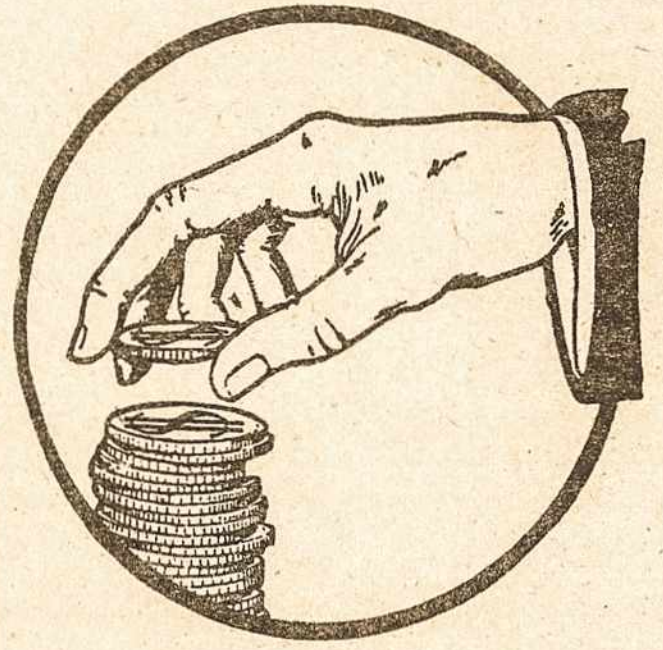
pirm. prel. P. Ragažinskas -

Tel. 274-2295

ižd. Jonas Tatarūnas - tel. 63-7344

ižd. Vincas Banys - tel. 274-0677

sekr. Halina Mošinskienė telef. 65-0907.

TŪKSTANTINIS VAJUS

Prie tūkstantinio vajuos prisidėjo dar šie nauji mecenatai remėjai:

30. Albertas Magala Cr. 1.000,00 [nešė 200,00

31. Kazys Baužys Cr. 1.000,00 [nešė 200,00

SMULKESNĖS AUKOS

Pedro Vitor Bareišis - Cr\$. 300,00 (pasizadėjo Cr\$. 600,00)

Henrikas Guzikauskas Cr. 200,00

Bronius Martinaitis Cr. 200,00.

Lietuvi, tavo parama III Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresui padės išlaikyti lietuvių jaunimo tarpe, kurią privalome perduoti iš kartos į kartą. Šio Kongreso pasisekimas yra tavo rankose.

FINANSŲ KOMISIJA

RAMONA BRAUNELL, iškilioji 1975 m. St. Catharines lietuvaite — "Miss Lithuanian Community"

pagal IV taut. šokių šventės modelį. Ja rūpinasi Jonas Lukoševičius iš Brazilijos ir Alfredas Stanevičius iš Urugvajaus. Šventė būtų ne atskiras renginys, o dalis jaunimo kongreso programos, kaip ir talentų vakaras bei kiti renginiai. Visi šokėjai dalyvauja jaunimo kongreso programoje ir stovykloje, kur bus repetacijos. Nepageidaujama, kad grupės važiuotų tikrai pasirodyti, bet ne dalyvauti kongrese.

Reikalavimai atstovams

(Pagal nutarimus PLJS valdybos Urugvajuje). Reikalavimai kandidatuojuojantiems į atstovus: a. kalba ir skaito lietuviškai, b. 18-30 m. amžiaus, c. aktyviai dalyvauja lietuviškoje veikloje, d. gali dalyvauti P. Amerikoje kongrese (gruodžio 19 — sausio 7), e. įteikia "curriculum vitae" — asmens žinias, f. įteikia krašto/vietovės LB rekomendaciją ir/arba vienos ar dviejų organizacijų rekomendaciją.

Išrinktas atstovas: a. paruošia referatą jaunimo kongreso tema, b. dalyvauja savo krašto atstovų suvažiavime prieš kongresą, c. užsimoka savo krašto nustatytą sumą už kelionę, d. gauna kongreso pranešimus ir žiniaraščius, e. jei nedalyvavo, pradeda dalyvauti kongreso ruošoje savo krašte.

Rinkimai: a. pagal PLJS statutą — bent 3 mėnesius prieš kongresą (Kanadoje rinkimai bus 1975 m. birželio 4 d.), b. kraštuose veikia rinkiminė komisija, kuri priima kandidatų atstovų duomenis ir juos patikrina, praveda rinkimus iš anksto paskelbusi spaudoje, c. rinkimai visuotiniai pagal PLJS statutą ir II PLJK rinkimų nuostatus.

Kandidatai į III PLJK atstovus pristato savo apylinkės LB valdybai arba per Jaunimo Sąjungos atstovus rinkimų komisijai (Kanadoje iki 1975 m. balandžio 25 d.)

Plakatas

Jau yra paruoštas III PLJK plakatas, kuris neužilgo bus atspausdintas ir išsiuntinėtas visiems kraštams. Taip pat paruoštas ir kongreso ženklas.

Finansų telkimo vajai

Argentinoje, Rosario mieste, ruošiamas loterija jau išparduota. Buenos Aires mieste platinamos mėnesinių įnašų knygelės. Gegužės mėn. ruošiamas kongreso naudai festivalis.

Brazilijoje: daroma loterija, ruošiami įvairūs parengimai, kurių pelnas skiriamas jaunimo kongresui. Atsiranda talkininkų iš lietuvių veikloje nedalyvavusių ar atitolusių. Renkamos aukos iš šeimų.

Urugvajuje: renkamos aukos iš organizacijų bei draugijų, platinami bilietai.

TIESA IR GYVENIMAS

MARIJA IR MENININKAI

Menininkai lenkiasi Marijai

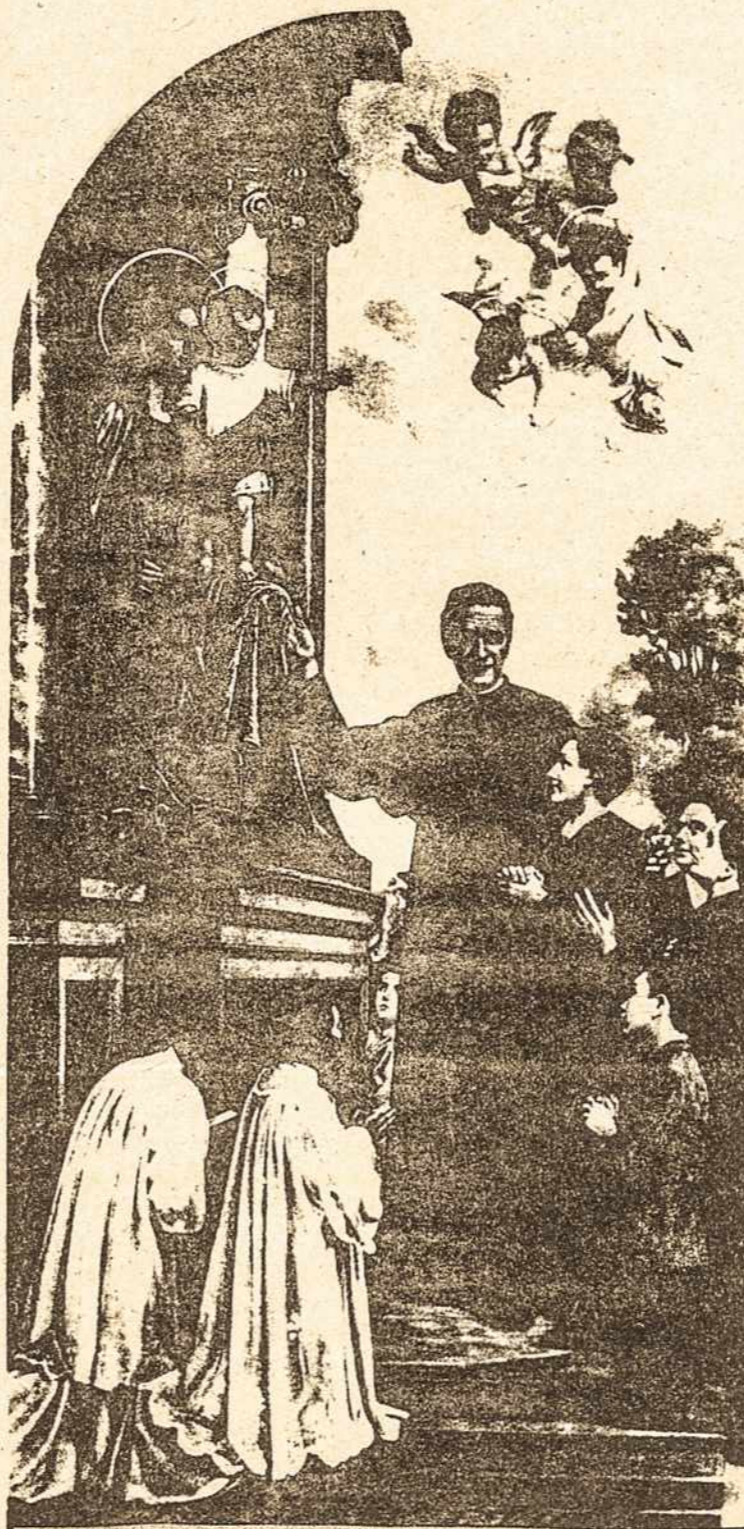
Čia iškelsime keliolikos tikinčiųjų menininkų, tų grožio kūrėjų, nuotaikas ir jausmus Marijos atžvilgiu. Pirmiausia, kas nėra daug sykių girdėjęs ir kiekvieną kartą žavėjęsis visame kultūringame pasaulyje žinomomis Šuberto ir Gounaud "Ave Marija" melodijomis? Šimtmečiais jų klausysis žmonija ir atrodo, kad ji džiaugsis tų melodijų raminančia saldybe iki pasaulio pabaigos.

Štai pora vokiečių muzikos atstovų. J. Haydn beveik kasdien kalbėjo rožinį. Jis vra prisipაžinęs, kad po tos maldos nesyki naujos muzikos melodijos užplūsdavo jo sielą. Kitas žinomas muzikas Ch. W. Gluck buvo surastas, jam staiga mirus, su rožiniu rankoje. Jis mirė bekalbėdamas jį. Vokiečių katalikų rašytojas J. Langbein, atsivertęs katalikybėn ir susižavėjęs jos grožiu bei pasiryžęs jos labai aukotis, pasakė: "Ką reiškia visi pasaulio spygliai prieš vieną rožę? Niekis! Štai mano gyvenimo išsprendimas — aš suradau rožę". Tas pats rašytojas, vertindamas rožinį ir ieškodamas gilesnės jo prasmės, šitaip samprotavo: "Gerai kalbama rožinio malda — ai aukščiausias širdies kultūros laipsnis. Todėl, kai toji malda kyla iš pilnos širdies, tada rožinis geriausia malda. Kai iš tuščios širdies — prasčiausia. Štai rožinio klausimo išsprendimas: tai pilnų širdžių malda".

Miuncheno kardinolas M. Faulhaberis, kuris kovojo prieš nacių gindamas krikščionybę (miręs 1952 m.), yra pasakęs, kad po varginančių dienų darbų, kai galva pasidaro sunki ir pailsusi, jis vakarais su savo namiškiais kalbėdamas rožinį pailsi. Jam tada atrodo, kad Dievo Motina ant jo nuvargusios galvos tartum padeda ranką ir visą nuovargį pašalina.

Štai keletas žymių prancūzų katalikų pasisakymų apie Dievo Motiną.

Garsusis labdarybės apaštalas F. Ozanamas sako, kad būdamas 18 metų jis kartą užėjo į vieną Paryžiaus bažnyčią ir tenai pamatė garsųjį mokslininką Amperą, kuris giliai susikaupęs kalbėjo rožinį. Taisai pamatymas, anot jo, labiau jį paveikė negu visos knygos ir pamokslai. Rašytojas L. Bloy, kuris turėjo didelės įtakos į ne vieną prancūzų šviesuomenės atstovą (tarp kitų jis atvertė žymųjį katalikų filosofą J. Maritainą ir jo žmoną), kas vakarą su visa šeima atsiklaupęs kalbėdavo rožinį. Jis

Marija, Krikščionių Pagalbininkė, ir jos apaštalas, šv. kun. Jonas Bosco

MARIJA,

Pamėgai Tu Nemuno šalį
Ir meilę lietuvių širdies;
Tau kryžiai sodybų darželiuos,
Tau pirmosios gėlės žydės.

Marija, skaisčiausia Lelija,
Ką Tau paaukoti galiu?
Nuskinsiu Tau rožes, lelijas,
Žiedus kūdikystės dienų.

sako, kad nesyki jis buvo naktį pažadintas iš miego girdimų ir atpažįstamų mirusiųjų balsų ir kad melddamasis už mirusius ne kartą sukalbėjęs už juos rožinį. Kitas prancūzų rašytojas H. Gheon tvirtina, kad rožinio malda ne kartą virsdavo jo sieloje poezija, ir todėl jis sukūrė 15 sonetų apie 15 rožinio paslapčių, kurie, jo žodžiais tariant, "pavaduodami *Ave Maria*, virtę eilėrašciais, tartum paukšteliai kilo vienas po kito". O rašytojas G. Bernanos, kuris pasakė, kad "gerai melstis reikia jausti, kad ji (t. y. Marija) žvelgia į mus," neslepia savo gyvenimo papročio kasdien kalbėti rožinį. Mūsų didysis poetas O. Milašius, rašęs prancūziškai, anot jo draugo ir biografo A. Godoy, niekada nesiskirda-

vo nuo savo mažojo rožinio, ir todėl jam mirus tas rožinis buvo įdėtas į jo rankas graban.

Šį minčių pluoštą užbaigsime didžiojo italų menininko Mykolo Angelo kūrybos vienu vaizdu. Tasai menininkas savo milžiniško kūrinio "Paskutinio Teismo", kuris randasi Vatikano Sikstinos koplyčioje, vienoje vietoje vaizduoja du iš numirusiųjų prikeltuosius, kurie įsikabinę į rožinį kyla į dangų. Atrodo, kad dailininkas šio paveikslo dalyje norėjo pabrėžti, kad pamaldumas į Mariją žmones išgano. Prisiminus šio dailininko kūrinį, čia lygiagrečiai iškyla ir mūsų rašytojos B. Pukelevičiūtės "Aštuonių Lapų" premijuotame grožiniame kūriny įspūdinga scena su rožiniu, kuri mūsų lietuvių literatūroje galbūt yra pats gražiausias šio pamaldumo pagarbinimas. Prisiminkime tik tą sceną iš "Didžiojo Trečiadienio" dienos, kai baigiantis karui akivaizdoje pavojingų rusų, prievartaujančių Dancige moteris, dvi draugės griebiasi paskutinės išsigelbėjimo priemonės — abi pradeda kalbėti tą patį vieną rožinį. Štai to momento aprašymas:

"Aš nusitvėriau už jo lyg skęstantis, lyg krintantis bedugnėn.

Ir mudvi kalbam rožančių. Rima laiko jį kairiąja ranka, o aš dešiniąja... Mudviejų rankom lėtai sukasi rožančius, man kiekvienas karoliukas ateina iš Rimos pirštų.

Ir su juo ateina ramybė. Pamažu. Labai pamažu.

Aš kiekvieno karoliuko laukiu, kiekvieną godžiai pastveriu ir tvirtai suspauždžiu tarp pirštų.

Rožančius sukasi ir sukasi aplink mūsų rankas, ir aš žinau, kad tai grandinė, amžinas, niekad nesutraukomas ryšys.

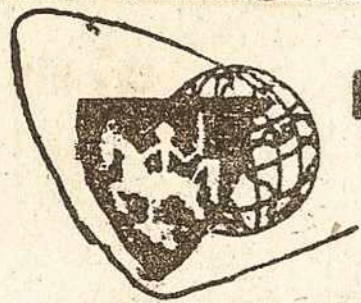
Jis tvers, kol būsiu gyva". (Aštuoni lapai, psl. 156)

Tolimesnė šio romano įvykių eiga parodo, kad jūdviejų likimas išsisprende laimingai.

Rašytojas F. Dostojevskis mylėjo Mariją. Didžiulis Rafaelio Sikstinos Madonos paveikslas buvo pakabintas jo darbo kambaryje. To paveikslo akivaizdoje jis rašė savo giliaprasmius ir giliaminčius kūrinius. Reikia ir mums pamilti Tą, kurią Išganytojas mylėjo ir kurios bruožai spindėjo Jo veide, nes kiekvienas pagarbos ir meilės pareiškimas Motinai yra nusilenkimas ir Sūnui, o garbinant Sūnų, negalima pamiršti ir Motinos.

IGNAS NAUJOKAS

III PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMO KONGRESAS

TERCEIRO CONGRESSO MUNDIAL DA JUVENTUDE

LITUANA

Rua das Giestas, 927-0 - Vila Bela - 03147 São Paulo, SP
- Tel (011) 63-5723, 274-0934

TERCEIRO CONGRESSO MUNDIAL
DA JUVENTUDE LITUANA

Arūnas Steponaitis -
(Tęsinys iš pr. num.)

5°) Programos

Este grupo organizará os programas oficiais do Congresso: reveillon, festival de danças folclóricas lituanas, exposição de arte lituana e encerramento.

Como todos já notaram é o grupo que mais dinheiro gastará e nestes eventos maior público participará. Em resumo para a colônia lituana do Brasil o sucesso ou o fracasso destes programas resultará no sucesso ou o fracasso do próprio Congresso perante os lituanos dos outros países e os brasileiros amigos que participarão deste Congresso.

Atualmente este grupo está escolhendo os locais de cada um destes eventos. Para o reveillon estão conseguindo a orquestra lituana dos Estados Unidos - aliás muito boa por sinal. Para o festival de danças folclóricas lituanas estão tentando o ginásio do Ibirapuera. Para a exposição de arte lituana está em vistas o pavilhão da praça Roosevelt. Para o encerramento já foi reservado o palácio das convenções no Anhembi.

6°) Transportes e Turismo

Este grupo está providenciando os transportes do nosso pessoal para a Argentina onde o Congresso se iniciará e o transporte de todos de Montevideo até S. Paulo.

Além disso, está estudando o transporte interno dentro de S Paulo para os diversos bairros.

Outro problema de transporte é o de levar os representantes dos diversos países até Itaiaci e trazê-los.

A parte de turismo está de vento em popa pois foram feitas diversas esboços e enviados para os outros países aprovarem. Tenciona-se também contactar a Secretaria de Turismo para conseguir onibus de graça para o turismo no Grande S. Paulo.

7°) Alojamentos

Ainda não está constituído definitivamente este grupo de trabalho porque as pessoas convidadas para constitui-lo recusaram-se com diferentes desculpas. Como é necessário saber quantas pessoas realmente precisarão de alojamentos não tivemos intenção de formá-lo mais cedo. Atualmente já estão sendo convidadas outras pessoas para fazerem parte deste grupo e acreditamos que logo o teremos em funcionamento.

Ele precisará arranjar moradias para os jovens descendentes de lituanos de outros países para o período do Congresso. Além disso deverá contactar os hotéis para fazer as reservas para os acompanhantes que serão pessoas maduras para as quais ficarem alojadas em hotéis não constitui problema.

8°) Ligação

Este grupo está avaliando a parte de esclarecimento da opinião pública da colônia lituana sobre o Congresso através das comunicações verbais em diferentes ocasiões.

Além disso serve de elo de ligação entre as diferentes organizações que ajudam a realizar o Congresso.

Tem em vista visitar os bairros onde residem os lituanos e falar-lhes sobre o Congresso informando-os quem organiza, por que ele será realizado, como estão os preparativos, onde, quando e como é possível ajudar, etc.

Fará uma atração dos jovens para ajudar no Congresso e dele se beneficiar pois é para eles que está sendo organizado.

Observações finais

Você descendente de lituanos, que viu esta exposição sobre o Congresso e quer colaborar em qualquer dos grupos de trabalho, telefone ou escreva para o escritório central: tel (011) 63-57-23, 274-0934 rua das Giestas, 927 Vila Bela, 03147 São Paulo, SP.

Sua colaboração será para nós muito valiosa e saiba que unidos grandes tarefas poderemos realizar.

VYSK. MOTIEJAUS VALANČIAUS šimtųjų mirties metinių minėjimą Čikagos Jaunimo Centre su rengė Cicero ateitininkų kuopa tu rinti jo vardą. Minėjimą pradėjo ir užbaigė kuopos globėjas V. Kuprys. Paskaitą apie vysk. M. Valančiaukovą už lietuvių skaitė V. Liulevičius, atskleisdamas idomių faktų turinčių paralelę su dabartine Lietuvos okupacija. Pasirodo, jau ir ca ro laikais rusų valdžia bandė skelbti raštus vyskupo vardu, varžė į seminariją priimanų klierikų skaičių, neleido skirti kunigų į norimas vietas, griežtai kontroliavo šventovių statybą bei jų remontą. Porą vysk. M. Valančiaus kūrinių paskaitė aktorius L. Barauskas, jų tarpe — žemaitiškai "Palangos Juzės" ištrauką. A. Prapuolentės vadovautą programą trimis lietuvių kompozitorių dainomis užbaigė I. Motekaitienės studijos mokinės R. Kleinaitytė ir D. Petreikytė su A. Prapuolentės fortepijonine palyda.

Pietų Amerikos lietuvių jaunimas ruošiasi kongresui. Nuotraukoje vaizdelis iš studijų dienos gamtoje: pertraukos metu galima ir pažaisi

- Mama sakė, kad reikia namus papuošti svečiams, kurie iš viso pasaulio atvažiuos pas mus į Jaunimo kongresą...

Linksmiai!

Vyresnysis brolis moko jaunylį aritmetikos.

— Kiek bus iš keturių atėmus keturis!

Jaunylis nežino.

— Na, pagalvok. Štai, pavyzdžiui, tavo lėkštėje — keturi gabalėliai mėsos. Aš juos paimu. Kas lieka!

— Bulvės! — džiugiai atsako broliukas.

KELIAS KVAILIUI

Du susitiko ant siauro tilto ir, negalėdami prasilenkti, vienas šaukia:

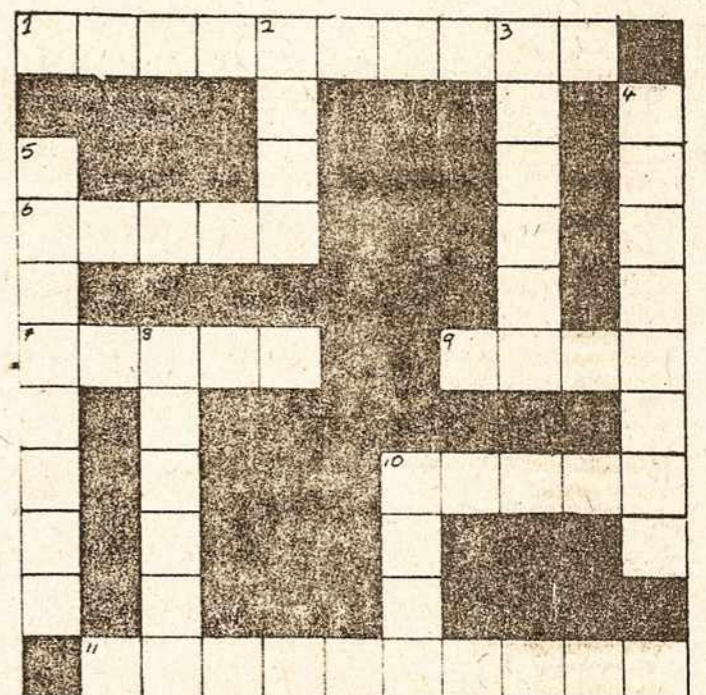
— Aš niekada neduodu kelio kvailiui.

Kitas gi pasitraukdamas tarė:

— O aš visada kelią duodu kvailiui.

GALVOSŪKIS

Nr. 12

Gulsciai: 1. Parodų patalpa. 6. Prastas viralas. 7. Pluoštinis augalas. 9. Nedidelė. 10. Randami bičių avily. 11. Apskundimas iš naujo.

Statmenai: 2. Sveikatos suirimas. 3. Vertybės popierius. 4. Žinomo mūšio vieta. 5. Graikų dievas. 8. Prastai. 10. Susidaro skvėčių paviršiume.

Pukščių drugystė

Du paukšteliai
vis kartu
vaikštinėja
takeliu.

Tyliai kalbas
jie draugai,
raudonpilviai
robinai.

Jiedu šneka
vis abu,
nes draugaut
tikrai smagu.

Štai pamatė
trupinėlį
ir staiga
sparnus pakėlė.

Viens kitam
į galvą kirto,
bėgo puolė,
net apvirto!

Susipyko,
kaip matai,
neišskiriami
draugai...

B. Vytienė

MŪSU LIETUVA

KAIP IŠ ZOOSODO DIREKTORIUS PABĖGO

II-OJI DALIS

Vytautas MISEVIČIUS

Laimos BARISAITĖS pieš.

7. Spokso miesto vaikai pro raktų skylutes išsuprasti negali, kas čia dedasi!

8. Visi zoosodo žvėrys vejasi direktorių Juodabarzdį.

9. Žvėrys užtvindė visą gatvę. Sustojo mašinos ir troleibusai.

10. Bėgo bėgo direktorius Juodabarzdis irkes nukirsti užduso. Nuo kairės kojos kaliošą numetė. Nuo

11. O žvėrys vis artyn ir artyn. Suprato Juodabarzdis: nepaspruks. Atsisėdo miesto parke prie fontano atvėsti, nuo juodos barzdos dulžduso.

IRUTĖ IR KĖSTUTIS

D. BASTYS

LITERATŪRA • DAILĖ • MOKSLAS

DAIL. STASIO POVILAIČIO grafikos darbų paroda įvyko Alytaus "Dainavos" kino teatre. Jo kūrybai yra būdingos kosminės fantastikos temos, kurias šį kartą atspindėjo 26 cinko graviūros. Lankytojus labiausiai domino "Dvilypė planeta", "2000-tieji metai", "Į žvaigždes", "Galaktinių metų ruduo".

LIETUVOS MEDIKŲ LITERATŪRINĖ ŠVENTĖ šiemet buvo surengta Molėtų kultūros namuose. Jos dalyviai — gydytojai ir pagalbinio medicinos personalo atstovai, literatūrai skiriantys savo laisvalaikius. Žymiausi šios profesijos literatai yra trys gydytojai, priklausantys Rašytojų Sąjungai — V. Sirijos Gira, E. Selelionis ir J. Skliutauskas, daugelio knygų autoriai. Medikų literatūrinės šventės prie šešerius metus pradėjo rengti Ariogalos gydytojai, o dabar jos jau yra tapusios tradiciniais metiniais renginiais. Šiemetinėje šventėje pirmuosius prizus už poezijos ir prozos kūrinius laimėjo Šakių sanitarinės-epidemiologinės stoties gydytojo padėjėjas G. Sapetka ir medicinos mokslų kandidatas V. Minius, Lietuvos tuberkuliozės instituto direktoriaus pavaduotojas. Lietuvoje yra apie 100 medikų, rašančių eilėraščius, humoreskas, apsakymus bei kitus kūrinius.

MOLETŲ OBSERVATORIJA

Antanas Stanevičius "Tiesos" 242 nr. skaitytojus supažindina su naująja Molėtų observatorija, kuri statoma ant Kaldinių kalno. Jau pastatytas pirmasis mūrinis stebėjimo bokštas su 63 centimetrų skersmens teleskopu. Ateityje Molėtų observatorija gaus 163 centimetrų skersmens teleskopą, kuris bus vienas galtingiausių Pabaltijy. Beveik visi Lietuvos astronomai pirmuosius stebėjimus yra atlikę Vilniaus observatorijoje, kuri savo bokštus turi Čiurlionio gatvės gale. Čia praktikos darbus atlieka Vilniaus universiteto studentai, bet sužėtingesniems tyrimams ji yra perankšta. Diplomuotų specialistų, dirbančių astronomijoje, Lietuvoje nėra nė pilnų trijų dešimčių. Kadangi jų darbu per metus Lietuvoje būna tik 80-120 tinkamų naktų, savo teleskopus jie yra iširengę Krymo ir Kaukazo observatorijose, baigia iširengti observatorijoj prie Samarkando. Ten giedrų naktų būna beveik dvigubai daugiau nei Lietuvoje. Molėtų observatorija steigama praktiniais sumetimais — Vilniuje jai gerokai trukdo šviesos ir užterštas oras. Molėtų observatoriją papildys administracinis pastatas su astronomų kabinetais bei laboratorijomis. Čia jau prieš keletą metų išikūrė astronomo F. Meišto šeima

KLAIPĖDOS DRAMOS TEATRAS Kupiškio kultūros namuose suvaidino Juozo Grušo istorinę dramą "Barbora Radvilaitė". Tai buvo jau šimtas šios dramos spektaklis, liudijantis jos didelį populiarumą ne tik Klaipėdoje, bet ir gastrolėse.

ANTANAS KUČINGIS, operos veteranas, spalio 18 d. atšventė deimantinę amžiaus sukaktį. Nepriklausomybės laikotarpyje jis ir Ipolitas Nauragis buvo pagrindiniai Lietuvos operos bosai. Sukaktuvininkas

VILNIAUS PARODŲ RŪMUOSE buvo surengta rumunų dabartinių gobelenų ir dekoratyvinių skulptūrų paroda, atspindinti ryškius dailininkų ryšius su senovės tradicijomis. Dailininkų J. Biciano, P. Bortnovskio ir V. Setrano 8 metrų augščio gobelenui "Kompozicija" naujieji rūmai pasirodė esą peržemi. Gobelėnų teko patiesti ant salės grindų. Romantiškumu bei poetiškumu išsiskyrė dail. M. Podianu gobelenas "Vaikai su šventinėm šakelėm prie užšalusio lango".

KINEMATOGRAFINŲ SAJUNGOJE Vilniuje buvo apsvaistytas naujasis meninis filmas "Kur iškeliuoja pasakos", sukurtas pagal L. Jacinevičiaus apysaką "Rūgštynių laukas", nagrinėjantis dabartinio darbo jaunimo gyvenimo problemas. Filmo režisoriaus — A. Dausa, operatoriaus — V. Tomaševičius. Pagrindinius vaidmenis sukūrė I. Kliškauskaitė, A. Kybartas ir kiti jaunieji aktoriai. V. Kst.

MUZIKINIS FILMAS "VELNIO NUOTAKA", sukurtas pagal K. Borutos "Baltaragio malūną", kino teatre ekranus pasieks sekantį pavasarį. Jo scenarijaus autorius ir vyr. režisoriaus — Arūnas Žebriūnas, muzikinis režisoriaus — Darius Čepulionis, dailininkė — Filomena Vaitiekūnienė, vyr. operatorius — A. Mokus. Lietuvių liaudžiai artimą muziką, perpintą dabartiniais ritmais, sukomponavo kompoz. V. Ganelinas. Pagrindinius vaidmenis kuria aktoriai: Baltaragio — Vasilijus Simičius, Marcelės ir Jurgos — Vaiva Mainelytė, Pinčiuko — Gediminas Girdvainis, arkliavagio — Bronius Babkauskas, Girdvainio — Regimantas Adomaitis. Pagrindinės scenos jau nufilmuotos prie Strėvos malūno, kuris yra pakelėje tarp Trakų ir Augštvartio, dangaus prologas — Kaukazo kalnuose. Muzikiniams įrašams bus panaudoti neprofesinių dainininkų balsai — A. Chomentauskienė, T. Čiumičevos, V. Malinausko, J. Rupšos, A. Kernagio.

SKULPTORIAUS KAZIO VALAIČIO tragišką mirtį, neatskleisdamas aplinkybių, "Literatūroj ir Mene" praneša dail. Tadas Baginskas. Velionis buvo gimęs 1939 m. Kaune, Vilniaus dailės institutą baigęs 1959 m. Jo diplominis darbas — architekto L. Stuokos-Gucevičiaus skulptūrinis portretas tarsi atspindėjo su architektūra sietis linkusį kūrybinį kelią. K. Valaičio kūriniai daugiausia puošia naujųjų pastatų vidų. Trumpame nekrologe T. Baginskas rašo: "Velionio kūrybai būdingas meninės išraiškos priemonių įvairumas, jis giliai studijavo kultūrinį palikimą ir kartu siekė novatoriškai panaudoti šiuolaikines medžiagas, naujus jų apdirbimo būdus. Tai buvo skulptorius, giliai jaučiantis architektūrinę aplinką..." V. Kst.

— Visą eilę naujų knygų rengiasi išspausdinti Jono Enskaičio nauja spaustuvė Toronte. Jau yra susitarusi su leidėjais išspausdinti M. Aukštaitės "Ant marių kranto" (romanas iš I D. karo ir pokario laikų Lietuvoje, apie 400 psl.); Antano Klajūno (autorius Lietuvoje) "Requiem" (poetiniai - filosofiniai atsiminimai, gausiai iliustruoti moderniais piešiniais, dailininkas irgi Lietuvoje). Rankraštis gautas slapta; J. Kaributo "Atsiminimai apie teatrą nepriklausomoje Lietuvoje" (apie 300 psl.); P. Enskaičio "Rūtos ir lelijos" (skautiški nuotyčiai, apie 200 psl.); B. Milašiaus "Neuždirbtą naudą svetimi vėjai gaudo"

MANYLAND BOOKS LEIDYK.

LA, vadovaujama Stepo Zobarsko, išleis Juozo Lukšos-Daumanto "Partizanų už geležinės uždangos" anglų kalba. Angliškosios laidos pavadinimas — "Fighters for Freedom, Lithuanian Partisans Versus the U.S. S.R. (1944-47)". Knyga turės apie 300 psl. Kaina (kietais viršeliais) \$9.95. Spausdinti taipgi yra paruošta ir S. Zobarsko redaguota lietuvių rašytojų novelių rinktinė "The Lithuanian Short Story: Fifty Years", apimanti nepriklausomybės laikotarpį, II D. karo atneštas okupacijas, pokarinius metus. Knygos kaina — \$12.50, numatomas puslapių skaičius — apie 500. Leidyklos adresas: Manyland Books, Inc., 84-39 90th St., Woodhaven, N.Y. 11421, USA.

KUN. PETRAS URBAITIS, salezietis, 20 metų dirbęs Kinijoje kaip misijonierius, parašė gana plačios apimties knygą "Kinija — Azijos milžinas" ir ją atspausdino lietuvių saleziečių spaustuvėje Romoje. Knygoje aprašoma Kinijos praeitis, kultūrinis, religinis, politinis gyvenimas ir asmeniniai autoriaus pergyvenimai. Gana plačiai aprašoma misijonierių veikla, jų tarpe ir lietuvių įnašas. Įvadą parašė prof. J. Eretas. Knyga iliustruota spalvotom nuotraukom. Jos kaina — \$15. Gaunama: Vytėnai, Lituani Don Bosco, Via Colonna 2, 00044 Frascati, Roma, Italy.

Dail. Petras Rauduvė

Beržoro bažnytelė

piltaus pripažinimo yra susilaukęs ne tik Lietuvoje, bet ir sėkmingose gastrolėse Paryžiuje, Stockholme, Prahoje, Taline, Rygoje, Maskvoje. Jo repertuare — apie 70 vaidmenų. Pokaryje A. Kučingis Vilniaus operoje dainavo 1944-48 m. ir 1957-61 m. Beveik 10 metų tarpą sudaro tremtis Sibire, kai dainininkas buvo pačiame savo kūrybinių jėgų žydėjime. Sakoma, kad jo grįžimas į Vilniaus operą buvo sutiktas ovacijomis pirmojo spektaklio metu. Pasitraukęs iš Vilniaus operos teatro, A. Kučingis yra dažnas svečias koncertų scenose. Anksčiau jis entuziastingai propagavo M. Petrausko, S. Šimkaus, B. Dvariono dainas, o pastaruosiu metu didelį dėmesį skiria A. Bražins-

kui, J. Bažinskui, V. Bagdonui, L. Povilaičiui ir A. Raudonikiui. Spalio pradžioje A. Kučingis dalyvavo "Muzikos rudens-74" renginiuose, skirtuose J. Gruodžiui. "Literatūroj ir Mene" Ona Narbutienė mini dvigubą A. Kučingio sukaktį — 75 metų amžiaus ir 50 metų darbo operoje. Tai žinoma, liudija, kad į operos stazą buvo įskaityti ir Sibire praleisti metai.

— Lietuvių tautos ir valstybės istorijos vadovėlio antra dalis, skirta lituanistinių mokyklų X skyriui arba VI klasei, jau atspausdinta ir įrašta.

VERGIJOS KRYŽKELIUOSE

Stefanija Rūkienė

PAS RAJONO FELČERĮ

Miške dirbau ir kitą žiemą. Išsišaukė kon-ton ir buhalteris perskaitė miškan paskirtųjų sąrašą. Visi paliestieji labai susirūpino. Vieni, apsigalvoję ir nesuradę tvirtų argumentų, veltui burnos neušino ir tylėjo. Kiti bandė šnekėti ir pirmininkui aiškintis, kodėl negali vykti miško kirtimo darbams.

Aš priėjau prie pirmininko S. L. Lysenkos ir paprašiau, kad šią žiemą mane paliktų dirbti kolchoze. Aiškinau, kad visai pašlijusi mano sveikata ir vos besilaiko apavas. Veltinių padai visai prasinešiojo ir naujiems padams niekur negaliu gauti veltinių lopinių. Daug kas pasivogdavo iš po balnelio veltinį ir susilopydavo savuosius, bet aš negalėjau ir neturėjau kaip tokią vagystę papildyti. Žinoma, tai būčiau padariusi su malonumu.

Labai puolė mane pirmininkas. Vartojo tuos pačius, jau daug kartų girdėtus argumentus, tik jau labai brutaliai pasakytus.

– Dabar karas, o tu nenori paremti sunkiai kovojančių frontų. Taip elgiasi tik sabotaznikai, tinginiai ir simulantai. Jei jau tokios "odinočkos", kaip tu, nenori važiuoti miškan, tai nėra kas ir važiuoja.

Kas gi mane padarė "odinočka"? Taip skaudu pasidarė, kada priminė šeimos išardymą. Pagalvojau, kad pagal jų logiką, išardę šeimą, jie mane padarė laimingą. Griežiu dantimis ir vos tik nepasakau:

– Reikėtų ir tavo žmonai atimti tave ir vaikus ir ją pasiųsti taigos kirsti, tai irgi būtų laiminga. Dabar sėdi kaip ponia namuose ir kepa per visą keptuvę storas miltines lepioskas

Neprašoma atsisėdau ant suolo ir graužiai pravirkau. Niekas manęs neramino, neatjautė ir neužtarė, niekas negirdėjo mano skundo, nors žmonių buvo pilna raštinė.

Greičiausiai jie galvojo, kad kenčiame mes, tegu pasikankina ir ši lietuvė tremtinė. Jie mums dažnai primindavo:

– Jūs visi buvote atsiėdę Lietuvoje. Matėme, kokie švarūs ir su rūkytais lašiniai atvažiavote.

Tik vienas pirmos brigados brigadininkas V. Liniovas pakratė galvą ir pasakė:

– Jei žmogus verkia, tai, turbūt, jam yra blogai.

Išsiverkusi nutariau, kad tik pati turiu akiplėšiškai kovoti už savo gyvybę ir išlikimą. Kas manęs laukia – nežinojau, bet jau baisiai norėjau priešintis. Negalvodama apie pasėkmes, pasakiau pirmininkui, kad nevažiuosiu miškan ir greitai išėjau iš raštinės, kad negirdėčiau naujo puolimo.

Rytojaus dieną į darbą manęs nesiuntė. Išėina, kad paskyrimas miškan nepakeistas. Paliks mane – tai reikės kokiam nors maskoliui važiuoti, o mes čia esame svetimi ir jie mūsų nesigaili. Per dieną visko prigalvojau, bet išvadoje nutariau nevažiuoti. Aš viena ir nieko neturiu. Tegu bus ir kalėjimas. Ten neblogiau, kaip mūsų kolchoze.

Vakare vėl šaukia raštinėn. Baisu. Užpuls keli vyrai iš kolchozo valdybos arba net išsišauks enkavedistą ir laikys visą naktį keikdami, grąšindami ir žadėdami sušaudyti. Neisiu. Pasiuntinė atbėga antrą kartą. Pasišėpiau ant rusiškos krosnies ir guliu. Pasiuntinei pasakiau, kad sergu ir raštinėn neisiu.

Sveikata buvo silpna, skaudėjo kelių sąnarius ir skrandį, sukosi ir svaigo galva, nes buvau pavargusi ir išbadėjusi. Nuolatinis nervų įtempimas stūmė į neviltį. Viskam buvau abejinga.

Antrą vakarą vėl šaukia raštinėn, bet pasiuntinei pasakiau, kad neisiu ir miškan nevažiuosiu.

Ji man pranešė, kad kolchozo valdyba surašė aktą ir už nepaklusnumą perdavė mane teisman. Kartu man atnešė raštelį, kad eičiau į Bakčaro rajono ambulatoriją sveikatos patikrinti ir atneščiau savo sveikatos pažymėjimą. Įspėjo, kad gautą pažymėjimą turi nunešti ir parodyti liaudies teismui.

Einu per taigą ir bruzgynus, brendu ir klampoju per sniegą dvidešimt kilometrų į Bakčarą. Stipriam ir sočiai pavalgusiam žmogui pasivaikščioti būtų vienas malonumas, žinoma, gerais keliais ir esant gražiam orui. Pasivaikščiojimas be kelio ir paliegusiai tremtinei, vos pavelkančiai kojas, tai tik išlajojęs vargas.

Rajoną pasiekiau devintą valandą ryto ir susiradau ambulatoriją. Tai buvo ilgas, senas namas, jis priminė baraką. Laukiamasis didelis ir pasieniais pristatyta medinių suolų. Prie vienos sienos lentomis atitverta maža būdelė, tai registratorės kabinetas.

Užsiimu eilę ir laikiu. Dairausi po laukiamąjį. Visi žmonės suvargę, apdriskę, kaip uniformuoti vilki nudėvėtais vatiniiais. Nė vieno nesimato apsilikusio paltu ar kailiniais. Matyti, kad Sibire paltai ne madoje. Gerai, kad ir aš prie mados prisitaikiu. Dėviu vyro senus šauliškus kailiniukus, kurie jau gerokai apnešioti, bet šiandien apdriskioje minioje labai puikiai atrodo, kad net pavydo žvilgsniai mane varsto.

Užkalbinu vieną į mane spoksančią rusą.

– Pradaju – parduodu, pirkit kailiniukus.

– Kailiniai geras drabužis, bet nėra už ką pirkti, – jis man rimtai atsako.

Taip besidairant atėjo ir mano eilė. Prienu prie registratorės ir paduodu kolchozo pirmininko raštelį. Be šio popiergalio manęs visai nepriimtų ir nepasinaudočiau "darmavaja medicina". Registratorė surašo visus reikalingus davinius, liepia eiti į koridorių ir dešinėje prie antrųjų durų laukti, kol pašauks.

Bus daugiau

PLB VALDYBA, reaguodama į prof. dr. A. Klimo pranešimą mūsų spaudoje, kad "Encyclopedia Britannica" savo paskutinėje laidoje susovietino Lietuvą, ėmėsi priemonių šiai skriaudai atitaisyti. PLB valdybos pirm. Br. Nainio pranešimu, atitinkami žygiai buvo pavesti vicepirmininkui kultūriniais reikalais inž. Donatui Šatui. Kadangi ši leidykla yra rimta institucija, tad ir reakcija turi būti profesinio lygio, pagrįsta faktais. PLB valdyba prašo organizacijas bei asmenis reikciją derinti ir koordinuoti su inž. D. Šatu, 99 Shenandoah Rd., Warwick, R. I. 028866. USA. Tel. 401-884-9572.

ALFONSO NYKOS-NILIŪNO poezijos rinkinį "Vyno stebuklas" išleis Algimanto Mackaus knygų leidimo fondas. Knyga jau surinkta Čikagoje, M. Morkūno spaustuvelyje. Vadinosios žemininkų kartos poetas A. Nyka-Niliūnas jau yra išleisdinęs tris poezijos rinkinius: "Praradimo simfonijas" – 1946 m., "Orfėjaus medį" – 1953 m. ir "Balandžio vigilijas" – 1957 m. Taigi, nuo paskutinio rinkinio iki dabartinio susidarė ilgokas 17 metų laikotarpis, kuriame jis tik labai nedaug savo eilėraščių yra paskelbęs periodikoje ir poezijos antologijoje.

– **Čiurlionio ansamblio 1000-tasis pasirodymas** buvo per 1974 Kalėdas Šv. Jurgio bažnyčioj, Clevelande. Ansamblis giedojo Bernelių mišių progą. Vadovavo komp. A. Mikulskis. Vargonais grojo Jūratė Blynaitė. Talkino kanklių orkestras.

AUSTRALIJOS FILMŲ TEATRAS Sydnejuje su paskaitų serija buvo pasikvietęs "pogrindinių" filmų kūrėją Adolfą Meką iš JAV. Kartu su juo Australijoje viešėjo ir jo aktorė žmona Pola Chapelle. Jiedu lankėsi Sydnejuje, Melburne, dalyvavo Pertho filmų festivalyje. Iš spaudos pranešimų paaiškėjo, kad A. Mekas jau yra pradėjęs ruošti filmą apie Australiją "Komedijos drama", kuris atskleis jo asmeninę nuomonę apie šį kraštą. Adolfas ir Jonas Mekai redaguoja Niujorke leidžiamą žurnalą "Film Culture".

BALTIEČIŲ INSTITUTAS ŠVEDIJOJE susilaukė naujų įstatų, kuriuos paruošė dr. B. Kalnins, docentas Nyman ir lektorius J. Lingis. Jį siūloma pavadinti Baltiečių institutu Skandinavijoje. Baltiečių instituto vicepirmininkas yra dr. K. Čeginskas, kalbos ir literatūros sekcijos sekretorius – J. Lingis.

TELESFORAS VALIUS

ATSISVEIKINIMAS
medžio rėžinys

MŪSŲ ŽINIOS

R I O

MOTINOS DIENA

tautiečiai bendrai atšventė sekmdienį, geg. 11 dieną. Prie bažnyčios durų motinas pasitiko p. Ernestas Petraitis, kiekvieną apdovanodamas raudona rože. Pamaldas laikė kun. Pr. Gavėnas iš S. Paulo, visus kviesdamas motinoms padėkoti malda ir, galimai, komunija. Mišių pabaigoje buvo atnaujintas šeimų ir Tėvynės Lietuvos pasiaukojimas Nekalč. Marijos Širdžiai.

Nauja "Metų Motina" buvo išrinkta p. Luiza Gaulia (Antano Gaulios žmona).

Visai šventei vadovavo, kaip visuomet, jaunatviška ir niekad nepavargstanti p. Uršulė Gaulienė. Jinai pasiėmė platinti ir loterijos bilietų Jaunimo Kongreso naudai.

TAUTOS IŠSKLAIMYMO DIENA

ir birželių įvykių minėjimas bus birželio 15 dieną. Bus Mišios už Lietuvą įprastu metu — 11 valandą.

NAUJA LIETUVAITĖ

atnešė daug džiaugsmo ne tik Sta. Genoveva kalvutei, o ir visai lietuvių kolonijai. Mat, Ignas ir Zita Dubauskai, reziduojantys Chicagoj, balandžio 1 dieną Rijuj susilaukė įpėdinės — ZITUTĖS, o ilgamečiai visuomenininkai Ignas ir Anelė Dubauskai — ketvirtos anūkėlės. Visa kolonija džiaugiasi su jaunaisiais tėvais ir su laimingais seneliais, linkėdami mažajai Zitutei išaugti gera lietuvaitė po dangiškojo Tėvo malonių šypsniu.

DIDŽIOS PAGARBOS VERTA VEIKĖJA

Malonu išgirsti apie savo tautiečius ypač tokių atsiliėpimų, kurie mus visus pakelia, padrašina.

Vienas asmuo, apie kurį Rijuj visi gerai atsiliėpia, tai dr. Sofija Saunorienė. Baigusi medicinos fakultetą Lietuvoj, dar studijavusi Prancūzijoje ir pačioj Brazilijoje, Rijuj turi savo kabinetą ir dar dirba Casa de Saúde S. José bei kitose ligoninėse. Visos lietuvės eina pas ją konsultuotis. Bet ir jinai, jei tik sužinos, kad kur serga ar reikalingas jos pagalbos lietuvis, ji ir neprašyta — jau ten: pataria, slaugo, gydo, padeda, ar tai būtų ligoninėj, ar namuose. Ir visur ji įeina. Man čia paminėjo dešimtis, šimtus asmenų, kurie buvo (ir net iligus metus), ar dar yra jos glojami. Tai tikra samariatė. Ir įdomu, kad taip užsiėmusi, ji visam randa laiko: dalyvauja visuose liet. kultūriniuose rengimuose ir nie-

kad netrūksta lietuvių pamaldose. Tai tautietė, kuriai visi lietuviai jaučiasi dėkingi. (P.G.)

JAUNIMO KONGRESUI REMTI BAZARAS

Lietuvių Sąjungos-Aliança Valdyba, susirinkusi posėdžio vasario mėn. 26 dieną, be savo grynai organizacijos reikalų, svarstė ir plačiai nagrinėjo ruošiamo Kongreso klausimą, būtent: koku būdu ir kaip padėjus medžiaginiais organizuojamam Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresui. Kadangi jisai bus pasaulinio masto, į kurį žada suvažiuoti iš viso pasaulio kraštų jaunuoliai, tai, be abejo, pareikalaus ir didelių išlaidų, kurių nė viena organizacija negali, pati viena, padengti. Tam reikia organizuotos talkos visų. O kad tų išlaidų padengimas būtų laiku ir pakankamai sukeltas, jau dabar reikia prie to darbo rengtis visiems. Lietuvių Sąjungos-Aliança Valdyba nutarė tam reikalui suruošti didelį viešą bazarą, kurio pelnas ir bus skiriamas Kongreso rengimo reikalams. Sąjungos-Aliança Moterų sekcija, šiais metais, žada visą savo darbą pašvęsti bazaro ruošimui ir prie šio darbo kviečia prisidėti visas São Paulo lietuvės moteris aukomis, fantų rinkimu, darbu, nurodymais ir kt. Kad darbas būtų sklandus ir teigiamų vaisių atnešų, reikia sujungti visas jėgas į krūvą. Platesnių informacijų šiuo reikalu galim gauti Sąjungos-Aliança būstinėje, kiekvieną trečią dieną nuo 14 valandos. Fantai bei dovanos, taip pat, bus priimami Moterų seklyčioje, Rua Lituânia, 67.

S-gos Krsp.

„PRO LIBERDADE“ SUSIRINKIMAS

Pavergtųjų tautų valdybos ir tarybos susirinkimas gegužės 8 apsvartė ir vienbalsiai nutarė protestuoti sekančiais klausimais. Komitetas nenori, kad tai būtų tik pasipiktinimas - nors tai teisinga ir reikalinga, bet nori, kad būtų šauksmas ir išpėjimas visiems laisvės norintiems žmonėms, kad jie budėtų, nes dabartinis „detente“ gali privesti prie panašios padėties.

Komitetas protestuoja ir apgaili dviejų laisvų ir nepriklausomų tautų - Pietų Vietnamo ir Kambodijos - komunistinį pavergimą; taikos sutarčių Pietų Azijos reikalų, Paryžiuje, 1973 m., paneigimą; žudynes, žiaurumus ir žmogaus teisių paneigimą po okupacijos; protestuoja prieš dviejų laisvų tautų atidavimą Kinijos ir Sovietų Sąjungos komunistiniam imperializmui, ir prieš pasaulio opinijos indiferentiškumą ir apatiją šių įvykių reikalu.

„Pro Liberdade“ komitetas reiškia savo gilią pagarbą visiems didvyriškai gynusiems savo kraštą nuo invazijos ir visiem šių buvusių laisvų tautų gyventojams, dabar kenčiantiems moralinį ir materialinį skurdą komunistinėje vergijoje. Komitetas taip pat pareiškė savo solidarumą už TFP organizacijos patriotinį gestą - iškeltas vėliavas, iki pusės stiebo ir su peristais gedulo kaspinais, ir už viešas pamaldas už žuvusius ir kenčiančius,

kurių tarpe yra du milijonai katalikų. Kaip atsitiko su Lietuva ir kitomis Pabaltijo valstybėmis, atsitiko ir dabar komunistų pažadai neįspildomi, sutartys laužomos: ko neįstengia pavergti apgaulės būdu, pavergia ginklu.

Komitetas pareiškė užuojautą kard. Mindzenty mirties progai. Tai išstvermės, dvasinės ir fizinės jėgos pavyzdys, viena iš garbingiausių šio šimtmečio asmenybių, pasipriešinusių sovietams. Visi nori gyventi laisvi, privalo sekti jo pavyzdžiu.

Koresp

BAIGĖ MONOGRAFIJĄ

São Paulo universiteto profesorės dr. Franca Cavalli ir dr. Helda Baracco baigė paruošti apie lietuvių dailininką M. K. Čiurlionį monografiją. Šioje knygoje, po įvado apie Lietuvą ir jos kultūrą bei apie patį menininką, seka trijų svarbių paveikslų ciklą kruopšti ir įdomi analizė: Pasaulio sutvėrimo, Zodiako ženklų ir Žiemos ciklai, iš viso 33 tapybos darbai, analizuojami iš meno istorijos ir simbolizmo taško. Šiuo metu ieškoma būdų knygą, turėsią apie 120 puslapių, išleisti. Italų kilmės meno žinovės labai palankiai vertina Čiurlionio darbus ir norėtų, kad veikalas pasirodytų šiemet, dailininko šimtmečio progai.

GALIMA MOKYTIS PAŠTU

Kas negali lankyti lietuvių kalbos pamokų V. Zelinoje arba gyvena toli nuo São Paulo, gali lietuvių kalbos mokytis korespondenciniu būdu, per paštą.

Išpildęs pratimą, mokinys savo darbą sugrąžina ir laukia sekančios pamokos.

Kreiptis į Alfonsą D. Petraitį: R. Nova York 28 - Apto 32, 01259 São Paulo, SP. Kol kas nėra mokesčio.

PAIEŠKOMI IŠ LIETUVOS (iš „Gimtojo krašto“)

BRONIAUS AŠMEGOS
(arbã jo vaikų),

gim. 1910 m. buv. Panevėžio apskr., Skapiškio valsč., Kepurių km., 1931 m. išvykusio į Braziliją, gyvenusio San Paule, ieško giminaitė. Pranešti: Lietuvos TSR, Pasvalio raj., Pumpėnai

Stasėl-Druskytel-Černiauskienei
KAZIO, JUOZO, VALERIJOS IR
LIONGINOS MEŠKAUSKŲ,

gim. buv. Rokiškio apskr., Svėdasuose, 1927 m. išvykusio į Braziliją, gyvenusio San Paule, ieško giminaitė. Pranešti: Lietuvos TSR, Anykščių raj., Svėdasai, Ežero gt. 14.

Marijai Meškauskaitėl-Zekonienei
VYTO IR STASIO BLAUZDŽIŲ,
gimusių buv. Panevėžio apskr., Traupio valsč., Alukėnų km., išvykusio į Pietų Ameriką, ieško giminaitė. Pranešti: Lietuvos TSR, Vilnius, Minties gt. 54—2 **Liudai Blauzdytei**

JUOZO ir KOSTO NORMANTŲ,
gimusių (Juozas gimė 1907 m., o Kostas — 1909 m.) Latvijoje, Liepojoje, 1926 m. išvykusio į Braziliją, gyvenusio San Paule, ieško motina. Pranešti: Lietuvos TSR, Mažeikiai, Žemaitijos gt. 15/2—62

Adolfina Normantienei

ŠVENTĖ 70 METU

Būrys giminių ir draugų susirin ko šeštadienį pagerbti inž. Algirdo Mošinskio, gegužės 16 sulaukusio 70 metų amžiaus, linkėdami sveikatos ir laimės.

Algirdas ir Halina Didžiulytė-Mošinskiai užaugino lietuvišką šeimą — keturis vaikus: Jurgį, gyvenantį JAV-se, Janiną, Liudą visus turinčius savo šeimas ir Antaną, studijuojantį São Paule. Mošinskiai turi 6 vaikaičius.

Inž. Algirdo Mošinskio studijos, domėsi ir darbai platūs ir įvairūs. Baigęs gimnaziją Kaune, 1933 metais įgijo Charlottenburgo aukštosios technikos mokyklos diplomą ir 1926 — 1928 studijavo Sorbonos universitete Paryžiuje. Nuo 1933 iki 1939 dirbo susisiekimo ministerijoje, 1939-41 buvo Lietuvos Raudonojo Kryžiaus inžinierius, 1941-1944 Dailės institute architektūros dėstytojas. Priklausė profesinėms draugijoms. Tarp jo statybos projektų yra pašto pastatai, traukinio stotys, Andrioniško sanatorija, Biržų ligoninė, gyvenamieji namai.

„Naujojoje Romuvoje“ atspausdino visą eilę straipsnių urbanizmo ir istorinių paminklų apsaugos reikalais. Lietuvos kultūros paminklų apsaugos įstaiga jam pavedė tyrinėti Gelgaudiškio pilį. Visą amžių mėgsta rinkti senoviskus žemėlapius (nuo XVI amžiaus), kuriuos paskyrė Vytauto Didžiojo Universitetui ir muziejui, kaip ir retas knygas, dokumentus ir kitą medžiagą apie Lietuvos praeitį. Vienas kartografijos žurnalų Imago Mundi steigėjų, nufotografavo virš 2000 senovinių rankraščių (nuo XIV a. iki 1850), buvusių vėliau subombarduotoje bibliotekoje Berlyne, liečiančių Prūsų ir senovės Lietuvą.

Į Braziliją atvyko 1947 metais iš Austrijos, iki visai neseniai dirbo įvairiose sunkiosios pramonės srityse, ypatingai metalurgijos. Nuo lat dalyvauja lietuviškoje veikloje, ilgametis Liet. Sąjungos Brazilijoje narys, Pas. Liet. Inž. ir Architektų Sąjungos narys, ML prenumeratorius, spaudos rėmėjas.

KATARYNOS GRINCIUTES,

gim. buv. Kėdainių apskr., Krakių valsč., Mumaičių km., 1930 m. išvykusios į Braziliją, gyvenusios San Paule, ieško brolio. Pranešti: Lietuvos TSR, Kėdainių raj., Dotnuvos pšt., Tiltoto gt. 43—9

Petruil Grincul

ANGELES ir PRANO LAZDENŲ
(arbã jų vaikų),

1927 m. išvykusio iš Rokiškio apskr., Krėmiškių km. į Braziliją, ieško giminaitė. Pranešti: Lietuvos TSR, Rokiškis, Taikos gt. 1—11

Marijai Zemlickienei

MŪSŲ ŽINIOS

ŠVENTKELIONĖ

Birželio 22 d. Šv. Juozapo Vyrų Brolija ruošia tradicinę ŠVENTKELIONĖ, į Dievo Motinos Aparecidos šventovę ir kviečia visus lietuvius katalikus vykti kartu pasimelsti už brangiąją Tėvynę ir ten persekiojamus brolius ir seseris.

Autobusai išvažiuoja iš V. Zelinos, V. Prudentės ir Casa Verdés 6 val. ryto.

Bilietai gaunami V. Zelinoje pas valdybos narius, Casa Verdėje pas Jurgį Matelionį ir brolius Stankūnus, V. Prudentėje pas Brolijos pirmininką Motiejų Tamaliūną (tel. 274-0784).

Šv. Juozapo V. Brolijos Valdyba

PAMALDOS UŽ KARD. MINDSZENTY

Gedulingas 7-tos dienos Mišias už Vengrijos kardinolą Josef Mindszenty V. Zelinos bažnyčioj atlikė regioninis vyskupas, Dom Angelico Bernardino. Koncelebravo abiejų lietuvių parapijų klebonai ir vengrų bendruomenės kapelionas.

Lietuviai ir vengrai bažnyčioj buvo su savo tautų vėliavomis. Buvo daug ir kitų tautybių tikinčiųjų. Giedojo (lietuviškai ir portugaliskai) LK B-nės choras.

Vyskupas trumpai atpasakojo Velionies biografiją, pabrėždamas jo neatlyžtamą kovą už savo tautos laisvę, jo ištikimybę ir auką Bažnyčiai. "Dar istorijoj nebuvo tokios epochos, kurioj Bažnyčia turėtų tiek kankinių, kaip dabartinė", pastebėjo vyskupas. Ir kvietė tikinčiuosius ištvėringai kovoti už savo ir visų tautų laisvę.

Kreipdamasis ypatingai į lietuvius ir džiaugdamsius lietuvių chorą, skatino ugdyti savo kalbą, savo papročius, ir juos perduoti savo vaikams. Tą patį dalyką pabrėžė ir trumpam susitikime su įvairių tautybių tikinčiaisiais klebonijos salėi.

VYKSTA Į Š. AMERIKA

Savo ištekėjusių trijų dukterų Šiaurės Amerikoje aplankyti šio mėn. pabaigoje išskrenda Ona Šimonienė.

SEIME PRIMINĖ LIETUVIŲ VERGOVĖ

Praeitą savaitę, antradienį, gegužės m. 13 d. iškilmingame São Paulo valstijos Seimo (Assembléia Legislativa) posėdyje buvo minima 87-ji vergovės panaikinimo Brazilijoje sukaktis. Svarbiausia kalbėtoja buvo lietuvių gerai pažįstama deputatė Sra. Dulce Sales Cunha Braga. Ji kalbėdama apie šią svarbią daugelio vergovės panaikinimo sukaktį, priminė, kad Lietuva, Latvija, Estija ir kitos tautos tebėra komunizmo vergijoje; kad ir ši, moderni, skaudė vergija turi būti panaikinta. Po to ji visiems posėdžio dalyviams pristatė jame dalyvavusių imigrantų kolonijų atstovus tautiniuose rūbuose. Lietuvius atstovavo Kristina Valavičiūtė ir Silvanija Aradzenkaitė bei juos palydėjusi p. Janina Valavičienė. Posėdžiui pasibaigus, Sra. Dulce Sales širdingai padėkojo lietuvaitėms už jų atėjimą, o ponija J. Valavičienė dėkojo jai už tokį įspūdingą Lietuvos vergovės iškėlimą.

Brazilijos "Diário do Grande ABC" vasario 25 d. laidoje įdėjo žinutę apie mūsų tautietį Meldutį Laupinaitį, kuris Amazonijoje atrado naują apelsinų medžių rūšį, kurie neša 2-3 kg. svorio vaisius. Laikraštis Laupinaitį vadina tarpautinio masto žurnalistu.

(ELTA)

Inž. ALGIRDA MOŠINSKI, š...
tų sukaktį, nuoširdžiai sveikina ir...
linki

BLB Literatūros ratelis
BLB Alademinis Sambūris

PAGERBKIME DANGISKĄJĄ MOTINĄ – DALYVAUKIME
GEGUŽĖS 25 D. 16 VAL. MARIJOS GARBEI GRAŽIOJE AKA-
DEMIJOJE, MOOKOJE.

Gegužės 29 dieną, ketvirtadienį -
DIEVO KŪNO ŠVENTĖ :
k a t e d r o j e b u s
IŠKILMINGOS PAMALDOS
16 valandą .

VEIKLOS KALENDORIUS

Gegužės 25, L.Ķ. B-nės choro ir šokėjų pasirodymas, Cotia.

Gegužės 25, 16 val. Mišios ir Marijai pagerbti akademija, šv. Kazimiero parapijos salėje.

Gegužės 31, 20:00 val. pas. J. ir H. Valavičius, Literatūros ratelio vakaras.

Gegužės 31, PLIAS susirinkimas, 15 val. pas Nardį Antanaitį.

Gegužės 31, III PLJK trijų kraštų posėdis, Buenos Aires.

Gegužės 31, paskutinė diena būstinei įteikti Kongreso atstovų kandidatų lapus.

Birželio 1, LKB-nės ruošiamas churrasco Jaunimo kongreso naudai.

Birželio 2, Brazilijos JK komiteto valdybos posėdis su finansų ir turizmo-transporto komisija, 20:30, Jaunimo namuose.

Birželio 15, Tautos išsklaidymo diena ir Birželio įvykių minėjimas.

Birželio 15, Brazilijos atstovų PLJ Kongre sui rinkimai.

Birželio 22, Vyrų Brolijos ruošiamas šventkelionė į Aparecida.

Birželio 28-30 Pasaulio Lietuvių Kataliku Bendrijos kongresas Romoje.

Birželio 28, V. Anastácio mokykloje. Jo ninių laužas ir programa bei Petrinės, rengia Literatūros būrelis ir V. Anastácio mokyklos būrelis, pelnas Jaunimo kongresui.

Liepos 27, V. Zelinoje šv. Onos šventė, rengia Moterų draugija ir Maldos Apaštalav.

Rugpjūčio 10, V. Zelinoje Liet. Kat. Moterų draugijos pietūs Jaunimo kongreso naudai.

Rugsėjo 14, Spaudos balius.

SUSITAIKINIMAS
IR
ATSINAUJINIMAS
DIDYSIS ŠVENTŲJŲ METŲ
T I K S L A S

FÁBRICA DE GUARDA-CHUVAS

GUARDA-CHUVAS DE TODOS OS TIPOS, PARA HOMENS; SENHORAS E CRIANÇAS. MINI-GOMBRINHAS, TIPO ITALIANO E ALEMÃO.

Vicente Ulcos Barros Ltda.

Ind. Est. 12552/77

C. E. S. 01232/01

R. Coelho Barzotas, 104
V. Prudente

Fones: 274-0577 - (Res. 274-1886)
São Paulo

NOSSA LITUÂNIA

MŪSŲ
LIETUVA

Caixa Postal 4421
01000 São Paulo, SP.

Diretor responsável
ANTONIO AQUINO
Redator: Jonas Kidykas

Administrador: P. Daugintis

METINĖ PRENUMERATA: 50 kr. GARBĖS PRENUMERATA: 250 kr. Paskiro numerio kaina: 1,00 kruzeiras. Užuojautos ir sveikinimai nuo 10 kr. pagal didumą. Dėl kitų skelbimų tartis su administracija. Čekių rašyti „Pedro Daugintis“ vardu.

Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy, pertvarko savo nuožiūra. Nenaudoti raštai gražinami tik autoriui prašant. Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos ir leidėjų nuomonę. Už skelbimų kalbą ir turinį redakcija neatsako. Laikraštis išeina ketvirtadienį. Todėl vietinės žinios ir pranešimai 9 - 10 puslapiams redakcijai įteiktini neveliau kaip iki sekmadienio vakaro.